

Aktuális lapunk tartalmából:

- ❖ Mérföldkövek – Beszélgetés Nyitrai Menyhért leköszönő kollégiumigazgatóval
- ❖ Beszélgetés frissdiplomás öregdiákjainkkal: Szabó Vanda és Tóka Orsolya
- ❖ Tabló – 1912
- ❖ Útravaló - Aradi András esperestől

Mérföldkövek

Beszélgetés Nyitrai Menyhért leköszönő kollégiumigazgatóval

Nyitrai Menyhért kollégiumigazgatóval nyugdíjba vonulása apropóján beszélgettem, hol máshol, mint a kollégiumnál. Egykori osztályfőnököm életútjának mérföldköveit tekintettük át, s mindazt, ami a bonyhádi gimnáziumhoz fűzi.

- Az első mérföldkövet 1976-ban, Kisdorogon kell keresnünk.

- Gyakorlatilag ott kezdtem képzés nélküli tanárként, majd pedig maradtam is, miután biológia-földrajz szakon végeztem Pécsen. Kisdorog egy nagyon jó hely volt, én ott rengeteget tanultam – egyrészt azért, mert új élethelyzet volt számomra, másrészt pedig

olyan tanáregyéniségek vettek körül, akiknek a mentalitása számomra mind a mai napig meghatározó. Itt alapoztam meg az életemet, nem csak szakmailag: időközben megnősültem, gyermekeink születtek. Befogadott bennünket a falu. Teltek az évek, miközben szűkültek a

Hírlevél / 4. évfolyam 11. szám / 2020. július

lehetőségek a falusi kisiskolák számára, megérett bennem a változtatás igénye, megpályáztam egy állást Zombára.

- *A második mérföldkövet egy Trabant hozta 1985-ben.*

- Néhány nappal a Zombára való költözés előtt megjelent kisdorogi házunknál egy Trabantban a Bonyhád városi KISZ titkár és a városi Úttörő elnök, egy állásajánlattal. Látván addigi munkámat, alkalmasnak találtak a leköszönő elnök munkájának folytatására. Így kerültünk Bonyhádra, bérlakást kaptunk, ahonnan egy év elteltével mai otthonunkba költöztünk. Tulajdonképpen ekkor, 1985 és '89 között járunk, nekem a pártállam roskadozó épületébe sikerült megcsípnem egy állást – *nevet.* – De nyilvánvalóan ez engem nem érdekelt, hiszen határozottan nem politikai megfontolásból vállaltam el. A gyerekek tanítási időn túli szabadidejét kellett olyan tartalommal megtöltenünk, ami hasznos és az életre nevel: kirándulások, vándortáborok, versenyek. Én ezt a tevékenységemet a mai nap is bátran és büszkén vállalom.

- *Izmény és Györe szétválása, 1989-ben, új mérföldkövet jelentett a helyi iskolák számára is.*

- Időközben végeztem a pécsi egyetem pedagógia szakán. Teljesen ismeretlen terep volt számomra az izményi iskola igazgatói tisztsége. Más egy iskolában dolgozni és megint más vezetni azt. Szerencsémre sokan segítettek: Bajor Laci bácsi, Glöckner Jakab, Nagy Ervinné Kati, Garay Jánosné, hogy csak néhányukat említsem – nagy értéket jelentettek ők számomra. Persze minden éremnek két oldala van, mindaz, amit magam mögött hagytam Kisdorogon, az utolért Izményben. Ugyanakkor nagyon jó szívvel gondolok vissza ezekre az évekre, hiszen azok a módszertani újítások, amiket akkor tettvagytól fűtötten megvalósítottunk, akkoriban példanélküliek voltak. 1999-ben kerültem át a mázai iskola élére, ahol hat esztendő töltem.

- *Így érkezett el 2005 és egy rendhagyó állásajánlat.*

- Ónodi Szabolcs igazgató úrral volt találkozó, egészen más ügyben. Körülbelül tíz percig beszélgettünk az irodájában, majd átsétáltunk a kollégiumba, ahol az összehívott nevelői testület várt, igazgató úr pedig közölte velük, hogy én vagyok az új kollégiumvezető. Meglepődtem. Persze korábban már volt erről szó, de azért mondtam, hogy álljunk meg, itt még nem tartunk! Azon a héten adtam volna be a pályázatomat az Arany János Általános Iskolába, erre azonban nem került sor, mert elfogadtam igazgató úr ajánlatát. 44 évből 35-öt

töltöttem el vezetőként, abból 15-öt a kollégium élén. Erre az időszakra úgy tekintek, mint szakmai életem virágkorára.

- *Új terep volt a kollégium.*

- Természetesen, de a korábban megszerzett tapasztalat, gyakorlat, pedagógiai hitvallás átsegített engem a kezdeti nehézségeken. A kollégiumi nevelő munka egy speciális területe a pedagógiai tevékenységnek, más az eszköztár, mint odaát – mutat

a főépület irányába. – A régi világban erős kollégiumoknak voltak erős iskolái – én valami ilyesmit fogalmaztam meg 2005-ben. Egy olyan kollégiumot szerettem volna létrehozni, amelyik felnő az iskolájához. Ahol rend van, kiszámíthatóság van, mindez mindenki által érthető és betartható szabályok mentén. Bízom benne, hogy ezt a hagyatékot megőrzik az utánam következők.

- *Kollégiumvezető és -nevelő szerepe mellett a gimnázium tanára, igazgatóhelyettese is volt, sőt osztályfőnöki szerepet is betöltött. Melyik állt a legközelebb Önhöz?*

- *Úgy érzem, az iskolai pedagógiai munka közelebb állt, ennek biztosan az az oka, hogy ebben a közegben mozogtam magabiztosan. A láthatóbb, mérhetőbb, rövidtávon is sikereket, elismerést biztosító folyamatok ugye... kollégiumvezetőként hosszútávra kell tervezni, az itteni munka lassabban érik be. Persze a pedagógiai hitvallásom kiteljesedését ez utóbbi engedte. Ami az osztályfőnökséget illeti, az is egy ajándék volt számomra – mosolyodik el. – Nagy ajándék volt, megmondom őszintén, mert vezetőként mindig elszakad az ember a közvetlen tanár-diák kapcsolattól. Osztályfőnökként ez megadatott számomra, hogy kaptam egy osztályt, ráadásul egy nem is akármilyen képességű osztályt, ezt az élet mára igazolta. Igen, egy unikum volt számomra ez a szerep, mert ha jól belegondolok, a 44 év alatt ez volt az egyetlen igazi osztályom, ami a mai napig vonatkozási pontot jelent az életemben.*

Hírlevél / 4. évfolyam 11. szám / 2020. július

- *A legújabb mérföldkőhöz pedig most, 2020 júliusában érkezett. Milyen terveik vannak a nyugdíjas évekre?*

- Érdekes dolog, mert ezzel eddig nem nagyon foglalkoztam, bár minél többen teszik fel a kérdést, annál jobban idegesít – *nevet fel.* - Hogy Ónodi Szabolcsot idézzem, nyugdíjasnak lenni nem életcél, hanem állapot. Elhatároztam, hogy ha leköszönök, akkor el is köszönök – szép volt, jó volt, de elfáradtam.

- *Ha csak annyit mondok, hogy: A bonyhádi gimnázium – mit jelent ez Önnek?*

- Lehetőségek fellegvára. Óriási, példátlan lehetőségek fellegvára. Egy olyan kampusz, ami nem csak magyarországi, hanem európai léptékben is párját ritkítja. Természeti környezetében, technikai felszereltségében és végül, de nem utolsó sorban, szellemi potenciáljában, mind a tanerő, mind a tanulók tekintetében. Nagy áldás, nagy kiváltság ez, itt minden lehetőség adott ahhoz, hogy minden jól működjön.

Beszélgetésünk előtt rövid sétát tettünk a kollégiumban, Menyus bácsi büszkén mutatta meg az épületegyüttes nemrég megújult tereit. Beszélgetésünk során többször is említette – nem csupán a tárgyi környezettel kapcsolatban –, hogy talán hagy némi nyomot maga után. Én ebben biztos vagyok! Kívánom számára, hogy az új mérföldkövet meghaladva is találja meg azt a környezetet, ahol értékteremtő munkáját folytathatja, ezúttal némiképp több időt engedve a pihenésnek.

Filó Tamás

Beszélgetés frissdiplomás öregdiákjainkkal

- Szabó Vanda és Tóka Orsolya -

„Az orvosi pálya nemcsak egy munka, hanem hivatás. Bizonyos lelki és mentális elköteleződés szükséges, viszont ezt többszörösen visszaadja. Nagyon szeretem az orvoslét kettősségét, a tudományos evidenciákon alapuló nagy szakmai tudás ötvöződik az emberekkel való kommunikációval és törődéssel” – így fogalmazott Szabó Vanda az orvosi pályát illetően. A BÖSZ Hírlevél júliusi és augusztusi számában négy orvosi pályát kezdő öregdiákunk válaszol, a pályaidentitás és természetesen az Alma Materhez való ragaszkodás kérdéskörén belül.

Szabó Vanda

Általános iskola	2002-2010 PTE IGY Gyakorlóiskola, Szekszárd
Középiskola	2010-2014 Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium, Bonyhád
Egyetem	2014-2020 Szegedi Tudományegyetem, Szeged
Elvégzett szak	általános orvos

- Mint mondtad, az orvosi pálya hivatás. Számodra mikor vált azzá?

- Már hetedikes koromban eldöntöttem, hogy orvos leszek. Mikor biológiából az emberi testet tanultuk, már éreztem, hogy ez engem valóban érdekel. Különösen tetszett, mikor halat boncolhattunk. Valakinek ez visszataszító vagy kellemetlen, engem inkább csodálattal tölt el, hogyan dolgozik össze és épül fel egy szervezet. A természettudományos érdeklődésemet tanárain is megerősítették bennem, Nagy István tanár úr kémia órái mindig jó hangulatban teltek, és az ő segítségével egyik osztálytársammal egy hónapot kutathattunk a szegedi Szeretlen és Analitikai

Kémiai Tanszéken. Nagy Andrea tanárnővel több versenyen is voltunk (főleg csapatversenyeken), nagyon szerettem lelkesedését, odaadását. Úgy gondolom, hogy a végső döntésben szerepe volt a nagyon kedves házi gyermekorvosomnak és az orvosi témájú sorozatok izgalmas világának.

- A természettudományos tantárgyakon túl, mit adott a pályához a gimnázium?

- A természettudományok mellett az irodalmat is kedvelem, részben Dr. Antóni Judit tanárnő érdekes óráinak köszönhetően. Később ez inspirált, hogy az egyetemen a kari újság főszerkesztője legyek. Nász Gyöngyi tanárnő angol órái voltak a legvidámabbak. A kollégiumi lét elég meghatározó volt számomra, tinédzserként bizonyos önállóságérzetet ad a szülőktől távol élni. Walter Erika vezetésével elsősegélynyújtó szakkörön vettem részt a kollégiumban, aminek keretein belül segítettük a helyi Vöröskereszt munkáját, versenyekre jártunk, tartottunk a gimnáziumban elsősegélynyújtási alapismeretek továbbképzést, a helyi mentőállomáson is tanítottak minket – talán ez volt az egészségügyhöz legközelebbi élményem.

- Miért ajánlanád a szegedi orvosit?

Hírlevél / 4. évfolyam 11. szám / 2020. július

- Az egyetemi évek szerencsére nem csak a szenvedésről szólnak, ez ne ijesszen el senkit, egy orvostanhallgatót is ugyanúgy megtalálni minden héten az aktuális bulikban. Persze jó ha valakinek „van gyomra”, a többéves képzés alatt, az anatómia és igazságügyi orvostanon is sokszor láttunk boncolást, arról nem is beszélve, hogy a klinikumban bármikor előfordulhat vérző páciens... Szeged a napfény városa, ahogyan szoktuk emlegetni, és szinte teljesen az egyetemisták állnak a középpontjában, rengeteg kikapcsolódási, szórakozási lehetőséggel. Dunántúliként a dombos tájhoz vagyok szokva, de az alföldi városok tágas terei és sétálóutcai is a szívemhez nőttek.

- *Olyannyira, hogy maradsz is?*

- Igen, jelenleg gyermekgyógyásznak készülök Szegeden, fontolgatom közben a PhD elvégzését is. Vőlegényemmel pedig az esküvőt tervezgetjük. Bonyhádi éveim jelentették az ugródeszkát, ami elindított az utamon. A gimnázium megadta azt a háttérrel, amivel bármelyik egyetemre be lehetett jutni, nem utolsó sorban pedig életre szóló élmények és barátságok születtek ott, mindig boldogan gondolok vissza azokra az évekre. Örömmel tapasztaltam, hogy bárhova megyek, mindig akad egy petőfis öregdiák, akivel lehet nosztalgiázni.

- *Köszönöm szépen, hogy elfogadtad a felkérést, diplomaszerezésedhez még egyszer gratulálok és kívánom, hogy rezidensként is megleld a helyed!*

Tóka Orsolya

Általános iskola	2002-2008 Vörösmarty Mihály Általános Iskola, Bonyhád
Középiskola	2008-2014 Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium, Bonyhád
Egyetem	2014-2020 Pécsi Tudományegyetem, Pécs
Elvégzett szak	általános orvos

- *Két út: előbbi Szegeden, utóbbi Pécsen vezetett az Orvostudományi Kar elvégzéséhez. Ha már nosztalgia, mit idéz fel benned a gimnázium említése?*

- A gimnázium sokat adott: emlékeket, élményeket, útravalót. Olyan világlátást, amit szerintem egész életemben hasznosítani fogok. Nagy Andrea tanárnő óráira, valamint a biosztáborokra szívesen emlékszem vissza. Unti Judit tanárnő elmélkedős-elemzős irodalomórái és Gruber László tanár úr vicces és érdekes órái is élénken élnek bennem. Véleményem szerint ők olyan tanáregyéniségek, akik ki tudják hozni a diákokból a maximumot. Nagyon szerettem a gimibe járni és jó

emlékekkel gondolok vissza rá. A petőfis öregdiák életérzést nem lehet elmesélni, át kell élni!

- Mikor és miért döntöttél az orvosi hivatás mellett?

- Már egészen kicsi koromban elvarázsolt az orvoslás – bár akkor még csak az, hogy a gyerekorvos megengedte, hogy pecsételgessek a rendelőben –, de az orvosi pálya iránti elköteleződés mindvégig velem maradt. Felnéztem a gyerekorvosra, inspirálóan hatott rám a gyerekekhez való hozzáállása, magabiztossága és profizmusa, ezért én is gyerekorvos szerettem volna lenni, még az egyetemi tanulmányaim elején is. Akkor viszont olyan sok érdekes gyakorlatunk volt, hogy más terület is megtetszett. Végül a kardiológia mellett tettem le a voksom.

- Miért ajánlanád a pécsi orvosit?

- A nehézségek ellenére is szerintem az orvosi hivatás az egyik legszebb. Az egyetemen jóval többet kellett tanulni, mint a gimiben, voltak kudarcok és sikerélmények bőven. Ugyanakkor az orvosi pálya nem egy kötött út, rengeteg szakirány közül lehet választani, lehetőségek tárháza! A tanulás mellett persze fontos a szórakozás is, amire Pécs szintén sok lehetőség van.

- Hogyan tovább?

- Szeptembertől Kaposváron, a Kaposi Mór Oktató Kórházban kezdek dolgozni a Kardiológia Osztályon rezidensként. Párommal – aki szintén orvos – ebben a városban szeretnénk maradni, dolgozni és családot alapítani.

- Kívánom, hogy minden célotokat elérjétek, úgy az orvosi pályán, mint a magánéletben. Köszönöm a beszélgetést és szeretettel gratulálok diplomaszerzésedhez!

Filó Tamás

Tabló –1912

„A bonyhádi ág. hitv. főgimnázium 1911/12 VIII.ik osztály” olvasható az 1912-ben készült tablón, melynek közepén Gyalog István igazgató és Kiszely Géza osztályfőnök fotográfiája látható. Utóbbiról rovatindító írásomban már írtam, ekkor már 11. éve volt az iskola nyelvtanára.

A tablón szereplő 30 maturandus közül mára négyük képe már odaveszett, látható viszont a gimnázium főépületét megörökítő fénykép, amely az utókorra maradt legrégebbi tablók elmaradhatatlan díszítőeleme volt. Az 1912-ben végzett osztály: Aschvitz Sándor,

Baumgartner Ödön, Berzsényi Imre, Godova K. János, Guth Ferencz György Vilmos, Hárs János, Heimann Imre, Hof János, Kalivoda Jenő, Körmendy Zsigmond, Krausz Sándor, Lehmann István, Lövy Miksa, Nagy Ferencz, Posevitz Albert, Riesz Manó, Schaff Antal, Schultheisz Z, Sikos Kálmán, Szabó József, Szauerwein Béla, Szeitleben Gusztáv, Szóhl György, Szücs Ferencz, Tajer Béla, Thassy Gyula és Zulauf Henrik.

Az érettségi vizsgát tekintve, a rendes vizsgán túl ezúttal is szerveztek javító és pótló alkalmakat. Magyar nyelvből előbb Vörösmarty hazafias lírája, majd Kisfaludy Károly irodalmi működése, végül Arany János: Toldi került a vizsgázók elé. Latin nyelvből a rendes vizsgán ezúttal is Vergilius következett, majd Cicero és Cornelius Nepos Hannibálja. Mennyiségtanból algebra és geometriai számítások tették próbára a maturandusokat, akik mindannyian sikeres érettségi vizsgát tettek.

Zulauf Henrik az érettségi vizsgát követően Sopronban folytatta tanulmányait, teológián, evangélikus lelkésszé szentelését követően Lipcsében tanult teológiát és filozófiát. Hazatérve előbb Kalaznón látott el lelkészi szolgálatot, majd az 1924-ben alakuló Félé Evangélikus Diakonissza Egyesület munkáját segítette két évtizeden át.

A bonyhádi főgimnázium már 1912-ben sem csak tudományos művelődést biztosított tanulóinak, hanem a kultúra ápolásában is kimagasló szerepet vállalt. Ebben az évben alakult a diák színjátszó kör, mely Kisfaludy Károly Kérők című vígjátékával debütált. Később Garay János Obsitosának részleteit és Fodor Lajos: A féltékenység című egyfelvonásosát is

színpadra állították. Énekkar és zenekör működött az intézményben, melyekről korábban már írtam ebben a rovatban, ahogyan az 1908-tól működő Petőfi Sándor Önképzőkör társadalmi-kulturális ifjúsági egyesület is jócskán kivette a részét a diákság neveléséből. Az önképzőkorról következő számunkban olvashatnak.

Ahogyan az eddig bemutatott tablók esetében, úgy ezúttal is a tabló készítőjeként Molnár Lajos bonyhádi fényképészt kell megemlítenem. Az ő műhelyében készült 1915-ig hat tabló. Munkássága az 1899-1929 közötti időszakra tehető, műhelyét Majosról költöztette 1910-ben Bonyhádra, ahol a Vörösmarty téren, majd a József utcában alkotott.

F.T.

Útravaló

Erőforrásaink...

Az ÚR angyala... megérintette [Illést], és ezt mondta: Kelj föl, egyél, mert erőd felett való út áll előtted! (1Kir 19,7)

Sokféleképpen éltük meg az elmúlt időszakot. Vannak, akik egyfajta áldásként tekintettek rá: megélhették az otthon maradás boldog pillanatait, miközben többek között keresetük nem változott, legfeljebb másképpen kellett megszervezniük munkájukat. De vannak olyanok is, akik próbatételként élték meg: annyira felfordult megszokott életük, hogy például elveszítették munkájukat, és újfajta megoldásokat kellett keresniük ahhoz, hogy megéljenek. Van úgy, hogy elfogynak erőforrásaink – lélekben is. De ahogyan Illés, Isten prófétája is elfáradt a nagy küzdelemben, és Isten megerősítette őt, úgy minket is fel tud rázni, meg tud érinteni Isten, hogy újra felálljunk, és küzdjünk. Sokszor „angyalain” keresztül teszi mindezt, olyan emberek által, akikben – hiszem – ott van Krisztus szeretete. Kívánok mindannyiunknak ilyen *angyalokat*, akik így biztatnak: Kelj föl, egyél, és indulj tovább!

Aradi András esperes

Kiadó: BÖSZ, bonyhadioregdiakok@gmail.com

Érettségi találkozó szervezése esetén segít: Tormássi Éva – tel.: 06-20/824-6979, email: tormassi@freemail.hu

BÖSZ-tagdíj, ill. pártolói tagdíj befizethető a 11746036-20007872 számlaszámra. Az összeg egységesen minimum 2.000 Ft. A közlemény rovatban kérjük feltüntetni a befizetett évet, a befizető (leánykori) nevét, ill. az öregdiákok az érettségi évét is írják be.